

UUTISKYMI

Kymi-Strömberg Oy:n Kymi-ryhmän julkaisu 46. vuosikerta

7
1986

Juantehtaalle yli 1000 m² lisätilaa jälkikäsitteilyyn

Kymi-ryhmän Juankosken kartonkitehtailla laajennetaan parhaillaan jälkikäsitteilyosastoa. Rakennustöitä edeltävät louhintatyöt aloitettiin maaliskuun loppupuolella ja saatiin valmiiksi toukokuun puolivälissä. Urakasopimus rakentamisesta allekirjoitettiin 9. toukokuuta ja uudet tilat ovat käytössä syyskuussa kuluvana vuonna.

Vanhan jälkikäsitteilyosaston jatkeeksi tulee 410 neliometriä lämmintä tilaa ja 820 neliometriä kylmää varastotilaa arkkivaraita var-

ten.

Uudisrakennuksen lämpimään osaan sijoitetaan tehtaalle Haloila Oy:ltä hankittava uusi pakkauslinja. Pakkauslinjalta varastokuljetin jatkuu kylmään varasto-osaan.

Lisätilan hankkimisen pääsyy on kartongin laminoinnin aloittaminen Juantehtaalla — sekä rullavarasto että laminoinnissa tarvittavat kalvot tarvitsevat tilaa jälkikäsitteilyosaston alkupäässä.

Pakkauslinjan sijoittamisella laajempiin tiloihin uskotaan myös välttävän

tuotteiden vahingoittumiselta tehtaalla. Uudella pakkauslinjalla tuotteet saavat ympärilleen kutistekalvon aikaisemman pakkakäärteen asemesta. Kutistekalvoon siirtymisen toivotaan vähentävän vaurioita kuljetuksen aikana.

Koko hankkeen kustannusarvio on noin viisi miljoonaa. Rakennuksen rakennuttaa Juankosken kunta ja vuokraa sen yhtiön käyttöön. Laajennusosan rakennustöitä valvoo Juankosken kunnan ja Kymi-ryhmän edustajista koottu rakennustoimikunta.

Uudet tilat rakennetaan nykyisen jälkikäsitteilyosaston jatkoksi ja kartonkikoneen suuntaiseksi. Keväällä alueella louhittiin laajalti kalliota.

Laminoidut kartongit Juantehtaan tuotevalikoimaan

Kymi-Strömbergin Juankosken kartonkitehtaalla on kehitetty kartongkien laminointimenetelmiä. Markkinoille on saatu Kym Metallic, Kym Foil sekä muita Kym-nimisiä laminoituja kartonkeja.

Laminoitavina materiaaleina käytetään filmilaminaatteja ja polyesterikalvoa. Filmilaminaatteihin kuuluvat alufoliot hopeisina, kulta- tai kirkkaina. Metalloitua polyesterikalvoa laminoidaan tällä hetkellä vain hopeanväriseenä.

Metalloitu polyesteri on voittamassa alaa perinteiseltä alufoliolta ominaisuuksiltaan, joita alufoliolla ei ole. Esimerkiksi metalloidun polyesterein repäisyjuisuus on erittäin hyvä. Selvä, kirkas metallinkiilto saa tuotteen pinnan tarvittaessa näyttämään peilimäiseltä.

Muovikalvot on valmis-

Markkinointipäällikkö Erik Guttormsen ja kehitystehtäviä jalostusteollisuudessa hoitava Jaakko Norilo uuden laminointikoneen edessä.

tettu joko helmiäistyypistä tai kirkkaasta polypropeenista. Myös ne on pintakäsittely painatusta varten.

Kartongin laminointiyksikkö on Juantehtaalla yhdistetty suoraan arkkileikkuriin. Sen jälkeen kun pintakäsittely laminaatti on liimattu kartonkiin, leikataan tuote valmiiksi suoraan oikeaan arkkikokoon.

Valtaosa laminoituista kartongeista käytetään näytäviin pakkauksiin. Metallipintaisia laatuja käytetään mm. savuke-, alkoholi-, makeis- tai kosmeettisen teollisuuden raaka-aineiksi. Muovipintaiset käyvät vuosikertomusten kansiin tai postikortteihin.

Uusien kartonkilajien päämarkkina-alueina ovat kotimaan lisäksi Englanti ja Ranska ja siellä lähinnä vanhat asiakkaat.

Muovituotesaston käyttöinsinööri Ilkka Kivi (oik.) ja kuparilaminaattien valmistuslinjan toimittavan Etelän Koneoliön toimitusjohtaja Kari Nylén tutkivat juuri laminoitua SMC-levyä.

Signaalilukulevyjä hiukkastutkimukseen

Kymi-Strömberg Oy:n Kymi-ryhmään kuuluvan kemian teollisuuden muovituotesasto toimittaa vuoden 1986 aikana Euroopan hiukkastutkimuskeskuksen CERNiin signaalilukulevyjä noin 1 miljoonan markan arvosta.

Signaalilukulevyjä tulevat LEP-törmäytimen (Large Electron Positron Collider) hadronikalorimetriin. Hadronikalorimetri on laitteisto, jossa hiukkaset

Jatkuu sivulla 8.

Turpeennosto nykivästi käyntiin

Turpeennoston aloitus ajankohta, 12. toukokuuta, Kymi-Strömberg Oy:n turvesoilla oli keskimääräistä aikaisempi. Reippaat sateet 12.—15.5. ovat jo tasoittaneet tilan-

teen.

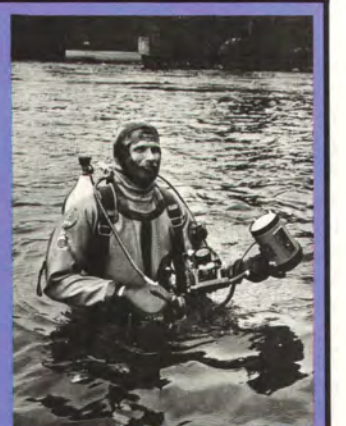
Kiikunsuo saadaan kuluvan vuoden kesäksi kokonaan tuotantoon ja pohjoisesta Haukkasuosta neljännes. Tuotantoala kasvaa näin ollen viime kesän

530:stä 620 hehtaariin.

"Toivomme poutakesää, kuten kaikki lomailijatkin", toteavat turpeennostajat.

Kamera veden alla

Millainen harrastus on vedenalainen valokuvaus. Siitä ja muusta sukellukseen liittyvästä kerrotaan s. 6.

29.5.
1986

Valitus on Suomessa viritetty mm. kuluttajien neuvonnan ja suojelun myötä. Myös lehdet tekevät tässä parhaansa. Esimerkiksi kelpaa Kuopiossa ilmestynyt Kansan Sana (SKDL), joka kolumnissaan 24.4. totesi hallituksessa valmistilla olevasta energiauudistuksesta, "että se pitää sisällään miljardipotin helpotuksen teollisuudelle ja maksu-miehinä ovat tavalliset kansalaiset".

Kuluttajan valistus muutui valitukseksi ja valitet-tavasti valheeksi. Todellista syytä kumpaankaan ei nimittäin ole olemassa.

Kuluttajan valistusta

Laskeskellaan. Energia-hintojen alentumisen johdosta supistuivat koko kansantalouden energiame-not tänä vuonna vuosita-solla noin 4 miljardia markkaa. Pääosa tästä eli noin 3 miljardia näkyy kulutuksen eli kotimaisen ostovoiman lisäyksenä, sillä inflaation aleneminen Suomessa on johtunut niin dollarin kuin öljyn hintojen romahtamisesta.

Energiaverouudistuksesta hyötyy vähennysoikeuden

kautta myös teollisuus, erityisesti vientiteollisuus. Näin noin vajaan miljardin markan kilpailukykyim-pulssilla on tarkoitus parantaa suomalaisyrityksen kilpailuasemaa maailmanmarkkinoilla. Samalla poistuu se epäkohta, että suomalaisen teollisuuden käyt-tämään energiaan on tä-hän asti sisällynyt sekä piilevää liikevaihtoveroa että muita välillisiä veroja. Näin ei kilpailijoissamme ole ollut asian laita enää

Herran Vuosiin.

Suomen vientinäkömät ovat tällä hetkellä vaikeat. Länsimarkkinoilla on vien-ti-imua, mutta Suomen vienti sinne jää pienem-mäksi kuin v. 1985, sillä kilpailukyky ei riitä. Sama-naikaisesti vienti Neuvostoliittoon supistuu öljyn hinnan alenemisen takia. Jo kuluvaan vuonna itävienti supistunee 5-10 prosenttia ja v. 1987 ehkä enemmän. Koko Suomen vientiä ajatellen edessä on näin ollen aleneva trendi niin tänä kuin ensi vuonna.

Teoreettisesti voi laskea, että idänkaupan supistu-misen korvaaminen vaatisi

länsivienniltä n. 10 %:n li-säyksen. Tämän tehtävän suorittamiseksi ei valitet-tavasti edes riitä energiave-rotuuden muutoksesta teol-lisuudelle tuleva pieni ve-toapu.

Kun nyt on kuultu ku-luttajan valitus, niin mikä on sitten valittajan kulu-tus.

Kotitalouksien käytet-tävissä oleva tulo kasvaa tänä vuonna ainakin 4 %. Kotitalouksia on Suomes-sa n. 2 milj. kappaletta ja kotitalous on yhtä kuin keskimäärin 2,5 henkeä. Tällaiselle keskiarvoper-heelle tämä merkitsee vuo-dessa 3 700 reaali-markkaa

enemmän kuin vuonna 1985.

Ei Povari tätä tulokehi-tystä kadehdi. Huolissaan pitäisi kuitenkin olla siitä, että se rakentuu heikolle ja kestäättömälle perustal-le. Vienti ei vedä ja inves-toinnit ovat jäässä. Jos vienti vetäisi, raha riittäisi investointeihinkin ja kulu-tus kasvaisi terveeltä poh-jalta.

Povari

Pitkän aikavälin käyttökattavoite lähes saavutettiin Kymi-ryhmässä

Pääjohtajan tiedotusti-laisuudessa, joka pidetiin 24.4. Kuusankoskella, finanssijohtaja **Jan-Henrik Kulp** selosti Kymi-Strömberg Oy:n ja Oy Kaukas Ab:n konsernitilinpäätökset vuodelta 1985.

Yhdistetyn konsernin paperin ja kartongin tuotanto vuonna 1985 oli 1 527 000 t (lisäystä edelliseen vuoteen +2 %). Sellun tuotanto oli 667 000 t (+1 %), mekaanisen metsäteollisuuden 397 000 m³ (-14 %) ja kemian teollisuuden 107 000 t (+3 %).

Sellu- ja paperiteollisuuden markkinatilanne heikeni vuoden kuluessa. Tästä syystä Kymin ja Voikkaan paperin tuotantoa oli loppuvuodesta rajoitettava. Keskimäärin kasvaneen tuotantototehokkuuden ansiosta saavutettiin kuitenkin uusi paperin vuosituotantoennätys 694 000 t. Vuoden 1984 tuotanto ylitetiin 30 000 tonnilla.

Myös Kuusanniemen 335 000 tonnin selluntuotanto on vuosienähtä.

Kymin kemian teollisuuden tuotanto oli 99 000 t, josta kloori-alkalia 93 000 t. Klooritehtaan käyttöaste oli 75 %.

Kymi-Strömberg Oy:n konserniliikevaihto 1985 oli 5 616 mmk. Kasvu edellisestä vuodesta oli 7 %. Emoyhtiön vastaavat luvut olivat 4 421 mmk ja +11 %. Konsernin tulos oli käyttökattoteella mitattuna heikompi kuin vuonna 1984. Käyttökate oli 703 mmk ja käyttö-kateprosentti 13. Vastaavat vuoden 1984 luvut olivat 750 mmk ja 14 %. Voitto ennen tilinpäätössiirtoja, 125 mmk, oli kuitenkin lähes sama kuin vuonna 1984.

Jan-Henrik Kulp

Tämä johtui siitä, että varsinaisen liiketoimintaan kuuluttomia muita tuottoja oli edellisvuotta enemmän ja että valuuttalainoista kirjat-tu kurssivoitto pienensi rahoituskuluja.

Laskettaessa voittoa ennen tilinpäätössiirtoja on poistoina vähennetty tuotantokoneiston alkuperäisistä hankintahinnoista laske-tut suunnitelman mukaiset poistot. Käyttämällä las-kennallisia poistoja, jotka

lasketaan koneiden ja ra-kennusten jälleenhankinta-hinnoista, poistotarve on selvästi suurempi ja tulos vastaavasti heikompi.

Konsernin tuotto sijoite-tulle pääomalle ei vastannut tavoitetasoa. Tähän oli syn-nä ennen kaikkea Strömberg-ryhmän riittämätön tulos ja Ranskassa sijaitsevan Cal-lais'n tehtaan pysäyttämisen liittyneet ylimääräiset kulut.

Vanhan Kymi-ryhmän liikevaihto kasvoi 8 % 2 546 mmk:aan. Pitkän aikavälin käyttökattavoite lähes saavutettiin. Käyttökate laski kuitenkin vuoden 1984 538 mmk:sta 438 mmk:aan ja suhteessa liikevaihtoon 23 %:sta 19 %:iin.

Tuloskehitys oli viime vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä budjetoidulla tasolla. Tämän jälkeen myyntihinnoissa ja paperikoneiden käyntiasteissa tapahtunut käänne huonompaan suuntaan johti koko vuoden osalta selvästi bud-jetoitua huonompaan taloudelliseen tulokseen.

Rahoitushuollossa ei vuo-den 1985 aikana ollut ongelmia. Tulorahoituksena ja omaisuuden myynnistä ker-tyi 456 mmk. Omarahoitus maksettujen osinkojen ja käyttöpääoman vaatiman rahoituksen jälkeen oli 377 mmk. Investointimenot, jotka olivat yhteensä 794 mmk, rahoitettiin omarahoituksen lisäksi myös osakeannissa kertyneillä 111 mmk:n varoilla. Toiminnan rahoittamiseksi velkoja oli tämän ohella lisättävä 306 mmk.

Investointimenoista 385 mmk olivat tuotannollisia investointeja, joista Kymin osuus oli 188 mmk ja Strömbergin 179 mmk. Suurimmat investoinnit Kymillä olivat PK 11:n uusinta sekä sellutehtaan esilajittelun uusinta ja kaustisoinnin muut-tos.

Konsernin nettovelat oli-vat vuoden lopulla 63 % lii-kevaihdoista, joka on metsä-teollisuuden keskitasoa. Ta-seen osoittama vakavarai-suus ei muuttunut. Oman pääoman ja varausten osuus taseen loppusummasta oli 29 %.

Kymi-Strömberg-Kaukas

Tuotannot	1985	1984	Muutos %	
Paperi ja kartonki	1 000 t	1 527	1 491	+2
Kymi	361	366	-1	
Voikkaa	333	298	+12	
Kaukas	332	331	-	
Nordland Papier	334	313	+7	
Star Paper	59	59	-	
Boucher	108	124	-13	
Kartonki ja jalostus	36	37	-3	
Sellu	1 000 t	667	659	+1
Kymi	335	334	-	
Kaukas	332	325	+2	
Mekaaninen puu	1 000 m ³	397	459	-14
Kaukas	175	198	-12	
Nurmes	57	74	-23	
Soinlahti	78	86	-9	
Halla	55	67	-18	
Sahatavara	365	425	-14	
Vaneri	32	34	-7	
Kemia	1 000 t	107	104	+3
Kymi	99	96	+4	
Kaukas	8	8	-	
Finnish Peroxides	15	14	+7	

Kymi-Strömberg Oy

Konsernin tulosityhteenvedo, mmk	1985	1984
Liikevaihto		
Kymi	2 546	2 354
Strömberg	1 875	1 614
Kymi-Strömberg Oy:n liikevaihto	4 421	3 968
Konserniyhtiöt	1 195	1 280
Konserniliikevaihto	5 616	5 248
Toimintakulut	-4 913	-4 498
Käyttökate	703	750
% liikevaihdosta	(13)	(14)
Poistot suunnitelman mukaan	-278	-254
Liikevoitto	425	496
Rahoituskulut	-311	-341
Muut tuotot ja kulut	+52	+3
Välittömät verot	-41	-31
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja	125	127
Tilinpäätössiirrot	-73	-52
Tilikauden voitto	52	75
Konsernin rahoitusyhteenvedo	1985	1984
Tulorahoitus ja omaisuuden myynti	456	629
Maksetut osingot	-37	-37
Käyttöpääoman muutos	-42	-184
Oma rahoitus	377	408
Investoinnit	-794	-403
Osakeanti	+111	-
Velkojen muutos (kassavarat väh.)	+306	-5
	0	0

Leena Oksman sai apurahan lausuntataiteen harjoittamiseen, Tanja Erlin viulun soittoon.

Koskelan sali täyttyi apurahansaajista.

Säätiö jakanut kolme miljoonaa runsaan kymmenen vuoden aikana

"Kymi-Strömberg Oy on satavuotislahjansa myötä merkittävällä tavalla edistänyt Kuusankosken harrastus- ja kulttuuritoimintaa. Kolme miljoonaa markkaa runsaan kymmenen vuoden aikana jaettuna on paljon rahaa", totesi Kymen Osakeyhtiön satavuotissäätiön Kuusankosken hallintokunnan puheenjohtaja **Ilmari Lindberg** avatessaan säätiön apurahojen jakotilaisuuden Koskelassa 14.5.

"Nyt jaetut mukaan lukien säätiö on jakanut Kuusankoskella kaikkiaan 2 425 apurahaa. Jaettu summa on tarkalleen 3 002 306 markkaa."

Lindberg mainitsi apuraha-anomuksia tulleen kuluvana vuonna kolminkertaisen määrän jaettavaan rahamäärään nähden, eli 900 000 markan edestä. Keskimääräinen apuraha on noussut edellisistä vuosista ja on noin 1 500 mk.

Säätiön tulevaisuuden näkymistä on Lindbergin mukaan keskusteltu paljon Kuusankoskella ja vertailtu muiden yhtiöiden vastaavia lahjoituksia. "Kuusankoskella arvostetaan korkealle säätiön perustamista ja sen pysyviä arvoja. Muutosratkaisut tulevat aikanaan ja ne ovat varmasti perusteltuja", sanoi Lindberg.

Puheensa lopuksi Lindberg kiitti hallintokunnan jäseniä uutterasta ja tunnollisesta työskentelystä ja onnitteli apurahan saajia.

Jakotilaisuuden juhlapuheen pitänyt säätiön edustajiston puheenjohtaja, oikeusneuvos **Eero Manner** palautti mieleen toiminnan alkuaikojä.

"Kun säätiön säädekirja allekirjoitettiin vuonna 1972 sisältyi siihen lupaus 2 500 000 markan peruspääoman inflaatioturvasta. Pääoma kasvoikin nopeasti, sillä vuonna 1977 summa oli kaksinkertaistunut ja vuonna 1981 lähes kolminkertais-

tunut."

Vuosikymmenen alussa todettiin niin säätiössä kuin yhtiössäkin, että rahoitus ja rahan arvon säilyttämiseen liittyvät kysymykset on syytä järjestää toisella tavalla.

"Joulukuussa 1981 säätiön silloinen peruspääoma, 7 165 800 markkaa vaihdettiin 119 430:een yhtiön osakkeeseen. Vuonna 1985 jouduttiin osakeasioihin ottamaan uudelleen kantaa. Tällöin sekä ostettiin lisää osakkeita että saatiin niitä ilmaisannin yhteydessä. Seurauksena oli osakkeiden määrän nouseminen 174 285 kappaleeseen."

Oikeusneuvos Manner vertasi peruspääoman huomattavaa kasvua säätiön toimipiiriin kuuluvan henkilökunnan määrän kehitykseen.

"Vuonna 1972 koko yhtiössä oli henkilökuntaa yli 8 000 henkilöä ja Kuusankoskella 4 800. Vuoden 1985 lopulla 100-vuotissäätiön piirissä oli hieman runsaat

5 000 henkilöä, joista Kuusankoskella noin 3 700. Nämä ovat merkittäviä kehityspiirteitä, kun ajatellaan säätiön tulevan toiminnan järjestämistä."

Manner totesi, että rakenteellisia muutoksia ei toistaiseksi ole näköpiirissä, vaikka apurahojen jaossa tilanne saattaa muuttua: ennen oli vaikea saada rahaa kaikkiin sopiviin tarkoituksiin, tulevaisuudessa saatetaan olla hankaluuksia löytää sopivia kohteita apurahoille.

"Olemme siis samanaikaisesti rikastuneet ja laihuneet", kärjisti oikeusneuvos Manner.

Säätiön jakamien apurahojen määrä koko sen toimialueella saavutti huipunsa vuonna 1984, jolloin se oli 409 kappaletta. Ensimmäisenä vuonna jaettiin 164 apuraha ja kuluvana vuonna 319.

"Yhteensä on säätiö jakanut 4 411 apurahaa, yhteissummaltaan 4 597 532

markkaa."

Oikeusneuvos Manner käsittelee myös säätiön asemaa todeten sen "omistavan itse itsensä". Säätiöllä on ns. tarkoitussomaisuus, eli omaisuusmassa, jonka käyttötarkoitus on määrätty säädekirjassa.

Säätiöllä on omat itse valitut ja "lahjan saajia" edustavat elimet: edustajisto, hallitus ja hallintokunnat. Yhtiöllä ei säätiössä ole päättävävaltaa. Sääntöjen muutokseen tai säätiön lopettamiseen sen sijaan tarvitaan 2/3:n enemmistö edustajistossa ja yhtiön suostumus.

"Tunnen vähän yhtä demokraattisia elimiä kuin tämä säätiö on. Käytäntö on toisaalta osoittanut, että henkilöt, jotka on valittu säätiöön yhtiöläisten edustajiksi, ovat ottaneet tehtävänsä vakavasti ja harrastuksella hoitaakseen."

Oikeusneuvos Mannerin mukaan säätiö on luonut sisäistä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta niiden työnte-

kijöiden ja toimihenkilöiden välille, jotka ovat olleet sen toiminnassa mukana; lisäksi se on lähentänyt yhtiötä ja henkilökuntaa toisiinsa.

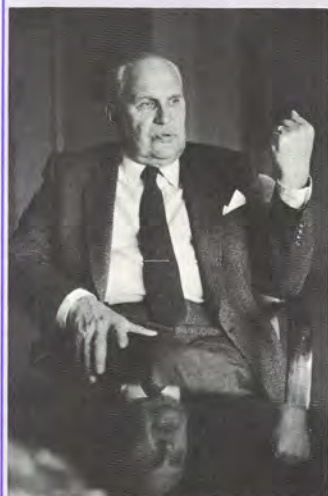
Erittäin tärkeää on Mannerin mukaan se, että säätiö tulee lähelle yksityistä ihmistä siinä ympäristössä, jossa hän päivittäisen työnsä suorittaa.

"Säätiöllä on siksi oma paikkansa ja sille ominainen tehtävänsä, jota suorittaessaan se ei halua kilpailla muiden kanssa."

"Ajassamme on piirteitä, jotka osoittavat tämän hetken henkisen köyhyyden. Siksi kaikki, joka satavuotissäätiön tavoin voi edistää henkistä kasvua, ansaitsee tukea ja rohkaisua."

Apurahat jakoivat **Aila Puranen** ja **Erkki Vainio** sekä **Marjatta Käki** ja **Markku Vanhala**. Apurahan saajien kiitoksen esitti **Sirkka-Liisa Sommarberg**.

Apurahat monipuolisia vaikutuksiltaan

"Uudet voimat ja uudet ajatukset ovat tervetulleita satavuotissäätiön toimintaan...."

"Jo tullessani mukaan Kymiyhtiön satavuotissäätiön toimintaan saatoin nähdä, että säätiön toiminnalla on suuri merkitys yhtiöläisille. Kuluneiden vuosien aikana olen tullut yhä vakuutuneemmaksi säätiön hyödyllisyydestä ja tarpeellisuudesta ja monista muista asioista, joita siihen liittyy", sanoi Kymiyhtiön 100-vuotissäätiön puheenjohtajana vuodesta 1983 lähtien toiminut oikeusneuvos **Eero Manner**.

Säätiö ja siihen perustuva apurahojen jako on harvinaisen monipuolinen vaikutuksiltaan, mikäli sitä vertaa muihin tapoihin, joilla teollisuus palkitsee henkilökuntaansa, pohtii Manner.

"Harvoin pääsee mukaan kulttuurilliseen tai sosiaali-

seen toimintaan, jossa yhtä selvästi näkee kaikkien mukana olevien olevan näin innokkaasti vaikuttamassa toiminnan suuntaan. Säätiön itsehallinto on tässä mielessä osoittautunut oikeaksi ratkaisuksi."

Oikeusneuvos Manner ei näe säätiön toiminnassa tarvetta kurssinmuutoksiin ainakaan vielä. Säätiön toimintaedellytyksethän ovat muuttuneet hiljattain: ensiksi säätiöstä tuli Kymi-Strömbergin osakkeenomistaja suunnatun osakeannin tuloksena ja sitten pohdittiin tarkoin, miten suhtautua viimevuotiseen osakeantiin.

"Näen, että säätiö sellaisena kuin se nyt on, palvelee kenties paremmin kenttää kuin vaihtoehdotetut toimin-

tamallit tekisivät. Itse en halua ottaa tässä vaiheessa kantaa muutosehdotuksiin, nauttihan nykyinen linja kannatusta yhtiöläisten piirissä."

Etenkin säätiön hallintoelimen piirissä on viime aikoina keskusteltu, olisiko syytä pyrkiä edelleen kohottamaan apurahojen keskimääräistä kokoa ja mitä tulisi tehdä silloin, kun perusteltuja hakemuksia ei tule riittävästi. Joillekin hallintokunnille on myös tuottanut vaikeuksia jakaa 1/3 apurahoista opintotoimintaan, kuten säätiön säännöt edellyttävät.

"Pidän edelläolevia vain teknisinä vaikeuksina, jotka kieltämättä korostuvat pienillä paikkakunnilla. Ne eivät ole epäkohtia suurem-

missa puitteissa — ainahan on voitto joustaa", miettii Manner.

"Mielestäni tällä hetkellä ei ole näköpiirissä mitään uusia säätiön rakenteeseen tai toimintaperiaatteisiin vaikuttavia seikkoja, vaikka yhtiön toiminta onkin muutosvaiheessa fuusion vuoksi."

Sopiva kokoonpano

Oikeusneuvos Manner muistelee äskettäisessä säätiön edustajiston kokouksessa todettua, että puolenkymmentä jäsenistä on uusia. Tätä hän pitää hyvänä asiana. Uudet voimat ja uu-

....kuitenkin myös jatkuvuus on tärkeää", toteaa oikeusneuvos Eero Manner.

Jatkuu sivulla 8.

Lapset piirsivät ja kirjoittivat

Oheisena on kokoelmia Kymintehtaan ala-asteen lasten piirustuksia ja ainekirjoituksia, jotka syntyivät 2.—7. päivä helmikuuta pidetyn Kymi-viikon päätöstitoiminnassa. Tilanpuutteen takia lehdessä ei voida julkaista kaikkia palkittuja töitä.

Nuorihenri Henri Hakala, 10, joka kirjoitti aineensa tehdastontun tarinan, on aktiivinen pikkumies. Harrastuksiin kuuluu lukemista, piirtämistä ja maalaamista sekä laskettelua. Tänä kesänä harrastuksiin tulee uutuutena tennis, jota hän aikoo opetella isän ja äidin kanssa.

Henri Hakala vieraili tiedotusosastolla ja ehätti istumaan tietokonepöytäteenkin eteen. Hänelle ei atk ole aivan vieras, sillä kotona on kotitietokone. Henrin aine on alla.

"Luen mielelläni sellaisia kirjoja, joissa on paljon mielikuvitusta, joskus tietojättäkin", poika kertoo. Kirjoittaminen on Henrille mieluista, mitä osoittaa ensimmäinen palkinto 4-luokkalaisten ainekirjoituksissa sekä melko säännöllinen kirjoittelu paikallislehteen, Kuusaalaiseen. Aiheet ovat löytyneet koulusta, kuten kilpailuista ja erilaisista

koulussa järjestetyistä tapahtumista.

Henrin aineen tehdastonttu oli ajat monet nähnyt. Tarinaa kertyi yhtiön perustamisesta nykypäivän uuteen tuotantotekniikkaan asti.

"Kirjoittaminen on helppoa; suunnittelen aiheen etukäteen ja kehitellen ajatuksia, jotka sitten pistän paperille." Menestyksekkään aineensa kirjoittamiseen Henrillä kului aikaa 1 tunti 20 minuuttia. Pojan mielestä aineen aihe ei ollut lainkaan vaikea, olihan koululla saatu tietoa Kymistä jo viikon ajan.

Henri kertoi myös, että Kymi-viikko oli hyvä, kiivointa olivat filmit — lisäksi samanlaisia tapahtumia.

Tehdastonttu tarinoi

Olen tehdastonttu ja olen asunut koko ikäni paperitehtaalla. Täällä oli aikaisemmin vilskettä ja vipinää. Jouduin tekemään töitä koko ajan ja niitä riitti.

Sitten tehdas paloi, mutta tehtiin uusi tiilestä. Siihen saatiin sähkövalot ja hyvin isot paperikoneet. Ne tekevät nyt hyvin paljon paperia. Minuutissa sitä valmistuu 1000 m ja se on 8 m 50 cm leveää.

Olin aluksi tymeä ja en hoitanut asioitani. Yhtäkkiä olin valtavan iloinen siitä, että tehdas oli uusi ja paljon isompi kuin entinen. Kaikki oli hyvin. Kaikki olivat onnellisia, mutta silti minä muistan ne ihanat hetket, jotka vietin vanhan paperikoneen kanssa. Ne oli hauskipia hetkiäni. Sain mielin määrin leikkiä tehdastyöläisten kanssa. Se oli niin hauskaa, etten unohda sitä varmaan koskaan. Työntekijät olivat minulle hyviä ja sain osan heidän ruoasta, jos minulla oli nälkä. Se oli tosi mukavaa. Sieltä sain paperia, koska myös minä tein osan töistä. Työni oli mukavaa, mutta ei raskasta. Olen raatanut paljon, mutta kohta en jaksa enää.

Katja Rickman, 9 vuotta, on muuttanut pois paikkakunnalta. Hän kirjoitti 3-luokkalaista parhaan aineen.

Vanha mänty kartoo

Synnyin kauniissa haumetsässä. Siellä tuntuu suon ja pihkan tuoksu. Siellä sain elää kaikkiaan neljäkymmentä vuotta, kesät ja talvet. Paljon sain nähdä ja kokea, niin kovat talvet, myrskyt, kuin mäntypistiäisetkin. Kunnnes sitten kaikki muuttui.

Metsään tuli ihmisiä. He puhuivat, kävelivät ympäriinsä ja katkoivat oksia. Myöhään illalla he lähtivät pois. Saimme rauhan, joskaan emme täydellistä. Me aavistimme pahinta.

Olimme oikeassa. Aamulla miehet palasivat. He karsivat, harvensivat, lannoittivat ja tekivät oja. Seuravana päivänä he aloittivat sen, mitä olin pelännyt. He aloittivat hakkuut.

Oli järkyttävää katsella, miten he kaatoivat toveritani, karsivat oksat, lastasivat heidät pinoon ja kuljetivat pois. Toivoin, ettei minua vietiäisi.

Minun vuoroni tuli sittenkin. Minut sahattiin poikki. Se ei sattunut, mutta ei se ollut kovin hauskaakaan. Oksani vietiin. Monen muun onnettoman kanssa lähdin matkaan.

Jouduin tehtaalle. Minut pilkottiin ja silvottiin. So-luin pimeän kuilun läpi ja kuoreni katosi. Tunsin hajoavani osiksi. Kuinkakohan monessa miljoonassa osassa oikein olin? Lensin sunnattomalla vauhdilla

Anu Paajanen, 11 vuotta, asuu myös Niskalassa. Hän pitää lukemisesta, ulkoilusta ja eläimistä: kotoa löytyy kani, koira ja kilpikonna. Anun aihe oli 5-luokkalaisten paras.

Tehdastonttu tarinoi

Hei, minä olen tehdastonttu. Minä yritän kertoa Kymi-Strömbergistä. En minä kaikkea siitä tiedä, kun vain sivustakatsoja olen, mutta kerron nyt kuitenkin.

Kauan olen täällä tehtaalla asunut, joskus Kymintehtaalla, joskus Kuusanniemen tehtaalla, kerran Voikkaallakin. Niin kauan kun olen täällä ollut ovat paperikoneet raskuttaneet.

Tuossa viime vuosisadan lopullahan ne melkein kaikki paperitehtaat rakennettiin, eikä silloin voitu ajatella sellainen kone, jonka vuosituotanto olisi 160 000 tonnia.

Vuosisadan vaihteessa, tarkalleen 1904 yhdistyivät tai niinkuin nykyisin sanotaan fuusioituivat Voikkaa

ja Kuusankoski Kymin osakeyhtiöön. Silloin Kymistä tuli Pohjoismaiden suurin paperin tuottaja. Ensimmäisenä toimintavuotenaan paperin valmistusmäärä nousi 22 000 tonniin, vuonna 1931 se taisi olla jo yli 100 000 tonnia. Kun muutaman vuoden päästä hankittiin kaksi suurta paperikoneita lisää nousi vuosituotanto yli 200 000 tonniin. Toki paljon muutakin oli tapahtunut, mutta ei kaikkia pikkuasioita jaksa kertoa ja en ole kaikkia nähnytäkään.

Sodan aikana pysähtyi paperiteollisuuden kehittäminen lähes kokonaan, mutta sen jälkeen tuotantomäärät nousivatkin huimasti.

Vuonna 1977 oli paperin vuosituotanto 500 000 tonnia ja selluloosan 300 000 tonnia.

Nykyisin Kuusankoski on huomattava paperikaupunki ja Kymi-yhtiön paperituotanto on 700 000 tonnia. Vuonna 1983 Kymi-yhtiö fuusioitui Oy Strömberg Ab:n kanssa. Kymi-Strömbergin ylpeys on vuonna 1983 käyttöön otettu hienopaperikone PK 8. Ei edes se kuulu Tiina Lillak jaksaisi keihästään lennättää koneen päästä päähän, sillä se on 120 metriä pitkä. Sen vuosituotantokin on huimasti 160 000 tonnia. Paperikone PK 8 on pohjoismaiden suurin hienopaperikone.

Kymi-Strömberg vie paperia 65 maahan ja on maailman merkittävimpiä paperin tuottajia.

Terveisin: tehdastonttu

Puun matka metsästä paperiksi

Kuten tunnettua, paperin pääraaka-aine on edelleen puukuitu. Sanomalehti-, aikakauslehti- ja halvimmat hienopaperit valmistetaan hiokkeesta. Hioketta syntyy kuusipuusta hiomalla ja erilaisilla hiermenetelmillä. Kallimmat hienopaperit sekä erikoispaperit valmistetaan mänty- ja koivuselluloosasta. Selluloosaa valmistetaan keittämällä puuta, kemikaaleja apuna käyttäen.

Johanna Savenius, 12 vuotta, asuu Niskalassa ja harrastaa urheilua sekä musiikin kuuntelemista. Hän kirjoitti 6-luokkalaista parhaan aineen.

hankintaa. Hankintayhtiö tai metsän myyjä kaataa puut metsästä, katkoo rungot määrämittaan ja ajattaa puut autotien varteen pinolle tehtaalle kuljetusta varten.

Tehtaalla puut katkotaan määrämittaan (hiokepuu).

Sellupuu usein tulee jo metsästä sopivan mittaisena. Puut kuoritaan kuorimurmuksissa. Hiokepuu pitää olla puhdasta. Kuorimisen jälkeen hiokepuu on valmistettu hiottavaksi. Sellupuu ajetaan kuorimisen jälkeen hakkuun, jossa siitä syntyy haketta. Edelleen hake ohjataan sellun keittokattilaan, josta tulee valmista kuitua lämmön ja kemikaalien vaikutuksesta. Tämän jälkeen sellukuidut lajitellaan, pestään ja valkaistaan.

Valmis sellu ja hioke annostellaan paperin laadun vaatimissa suhteissa paperikoneelle. Koivu- ja mäntysellu ajetaan jauhumien läpi. Jauhatus antaa lujutusta paperiin. Hioketta ei jauheta.

Paperikoneen kypeistä (2 isoa säiliötä) kuidut pumpataan veden seassa paperikoneeseen viiraosalle. Viiraosalla paperi saa oikean muotonsa. Ylimääräinen vesi poistuu viiraosalla. Vettä poistetaan myös puristinosalla ja edelleen kuivatusosalla. Paperiin lisätään paljon erilaisia muitakin aineita kuten liimaa, väriä ja täyteaineita. Myös paperia päällystetään erilaisilla pigmenteillä.

Ammattimiesten käsistä syntyy korkealaatuista paperia, jota toimitetaan Kuusankoskeltakin ympäri maailman. Puun osuus paperissa on noin 70—95 %. Tämän raaka-aineen avulla saa suuri osa kuusankoskelaisista toimeentulonsa.

Tehdas tupruaa

Kaikki tehtaat tupruavat niin kovaa että oikein haisee. Mutta kukas sille mitään mahtaa. Onneksi on kuitenkin keksitty suppiloita jotka laite-taan piippujen päähän. Vä-lillä haisee niin pahalle että sisällekään ei pääse turvaan. Mutta siksihän ne tehta-at tupruavat että ihmiset saavat tehdä työtä. Suomen puut ovat saastuneet tehtaitten ja jätevesien vuoksi. Tehtaissa on liian paljon jä-tettä jotka eivät häviä luon-nossa. Kaatopaikkoja ei saisi sijoittaa jokien tai muiden vesipaikkojen viereen. Kaikki jätteet pitäisi polttaa. Kaikki savu mikä tulee teh-

Juuso Kajander, 10 vuotta, Koppelinnotkantieltä on yleisurheilumiehiä, etenkin juokseminen ja futis on kiiva. Juuson 'tehdas tuprusi' kolmannelle sijalle 3-luokkalaisten aineissa.

taitten piipuista syntyy höyrykattiloista, joissa keitetään sellua.

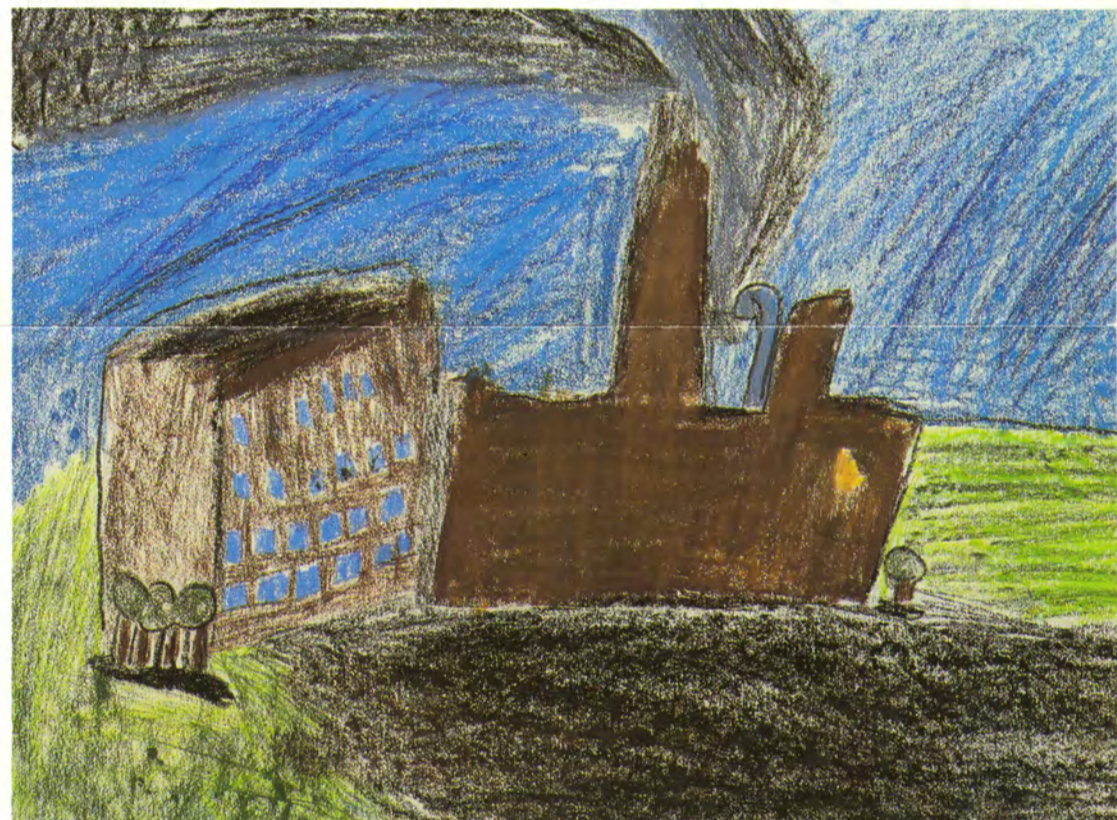
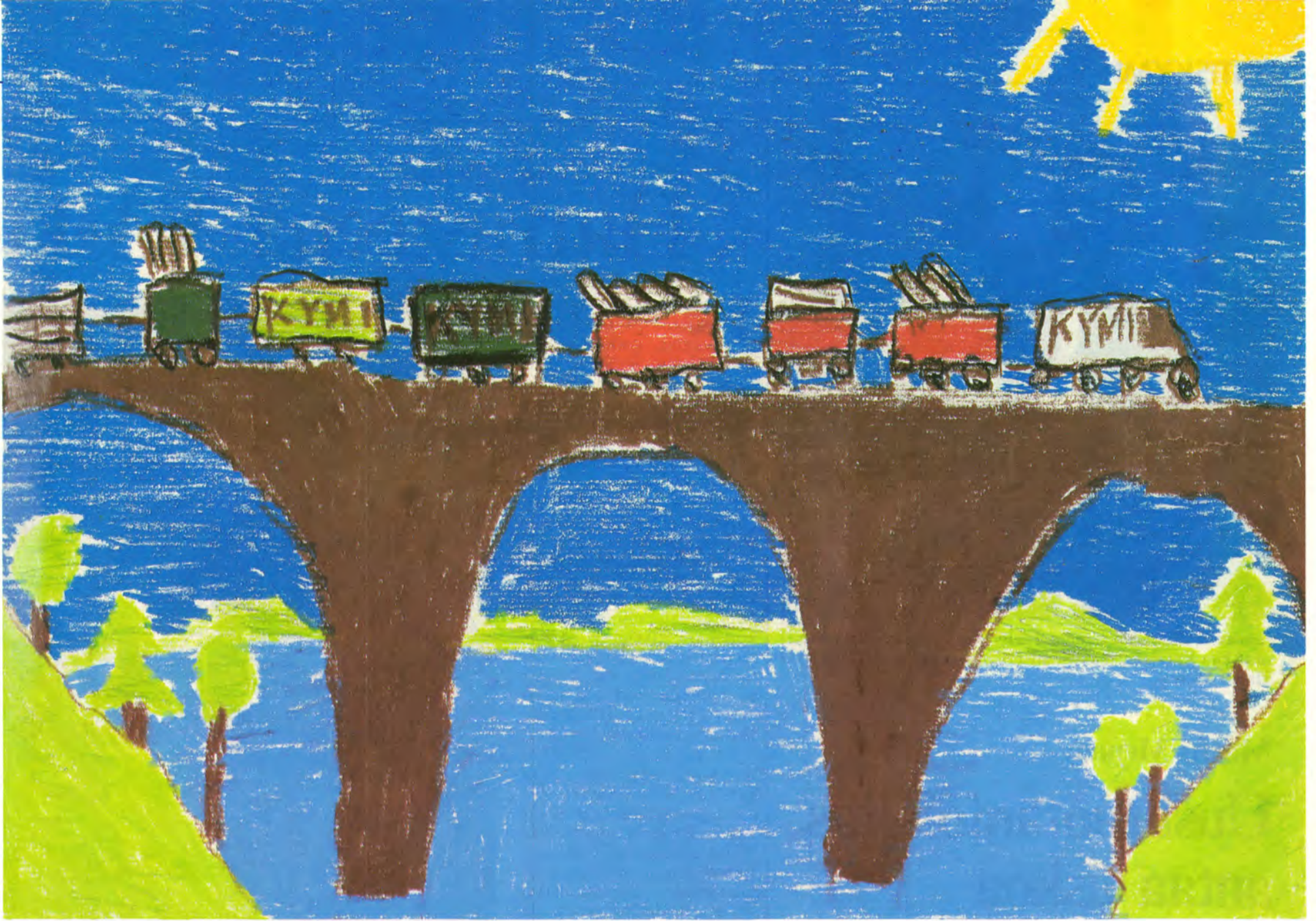
Marko Toivonen, 8 vuotta, Koulukujalta ajelee mielellään polkupyörällä. Hänen piirustuksensa nimi on 'Puu kulkee junalla' (oik.).

Sami Kuusisto, 7 vuotta, asuu Segerhornintiellä. Hänestä on kiva juosta ja piirrellä. Piirustus on nimeltään 'Puu kulkee rekalla' (alla).

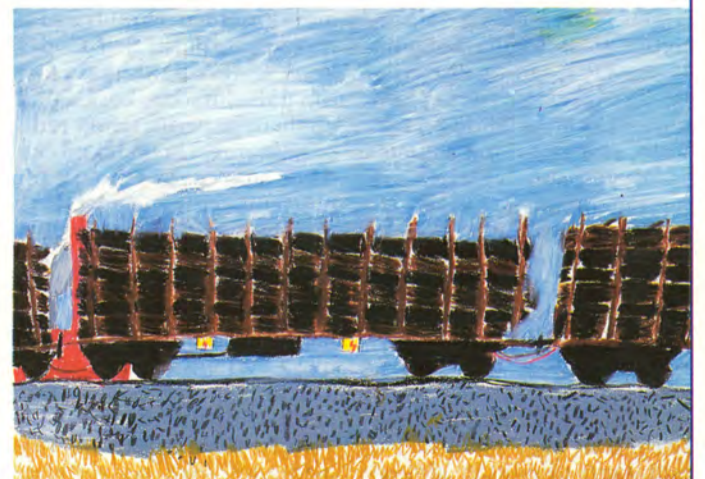
Jani Nurminen, 8 vuotta, Juolukkakujalta harrastaa ainakin piirtämistä. Janin piirustuksen nimi on 'Kymin papeitehdas' (alla oik.).

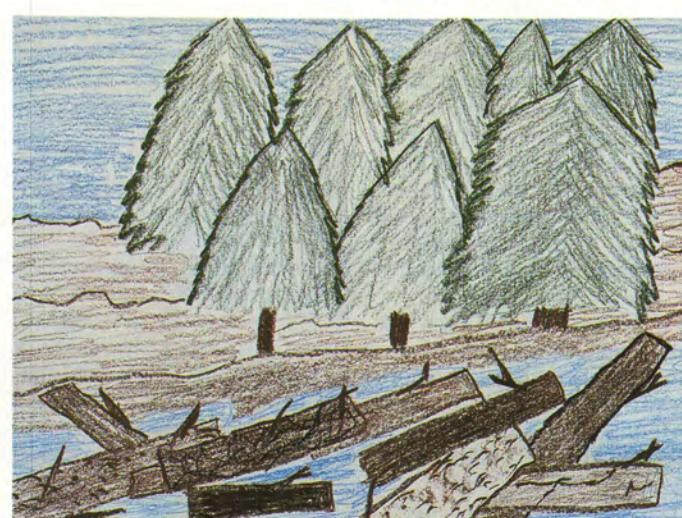
Jani Nokkainen, 8 vuotta, asuu Lemminkäisentiellä ja on 'lukutoukka', Aku Ankkan merkeissä hänkin. Janin piirros on 'Metsureita työssään' (oik.).

Janne Inkilä, 9 vuotta, Viiremäntieltä kertoi olevansa 'lukutoukka', Aku Anka on paras lehti. Piirros on 'Puu kulkee junalla' (oik.).

Mari Kallio, 9 vuotta, Rauhavirrantieltä kertoi, että kivointa on lukeminen, uiminen ja pihalla leikkiminen. Marin työ on 'Puu kulkee uitteen' (oik.).

Yhdeksänvuotias Terhi Vainio asuu Naavantiellä ja tykkää piirtämisestä. Hänen työnsä nimi on 'Puu kulkee uitteen' (vas.).

Jalostusteollisuuden toimintaedellytykset muuttuvat ratkaisevasti kun Katajaharjuun valmistuu uusi teollisuushalli, miettii Martti Menna.

Martti Menna:

Uusi tuotantolaitos antaa uskoa tulevaisuuteen

Kun tuotepäällikkö Martti Menna 14 vuotta sitten tuli Kymin Osakeyhtiön palvelukseen, oli yhtiössä juuri käynnistetty jäljentävän paperin, Self Copyn, valmistus. Tuote ei ollut kuitenkaan tuolloin 36-vuotiaalle faktorille vieras, sillä sitä oli kehitetty Mennan aikaisemmassa työpaikassa, turkulaisessa Polytypoksessa.

Kun Martti Menna kesäkuun puolivälissä täyttää 50 vuotta, ollaan jäljentävän paperin valmistukselle ja markkinoille rakentamassa entistä parempia toimintaedellytyksiä. Katajaharjun teollisuusalueelle Kuusankoskella, Kouvolan Kirjapainon viereen, nousee uudisrakennus, johon uuden Self Copy-koneen ja KMC-koneen lisäksi sijoitetaan muutakin jalostusteollisuutta.

Self Copy-paperia valmistettiin 1970-luvulla hollantilaisen OCE-yhtiön lisenssillä. "Se merkitti vain eräänlaisen käyntiin lähdyssä tarvittavan tietotaidon saamista. Kymin on yhteistyössä paperitehtaan ja raaka-ainesten toimittajien kanssa kehittänyt niin pohjapaperia kuin päällysteitä nykyiselleen — alkuperäisessä muodossa emme myy myymään tuotetta ollenkaan", sanoo Menna.

Jäljentävän paperin käyttökohteet ovat pääosin samat kuin toimintaa aloiteltaessa. Mikrofilmaus ja laserprintterit ovat kuitenkin vähentäneet kopioiden tarvetta ja päätetyöskentely mm. pankeissa on sekin iskenyt kiilaa erityisesti useampiosaisten lomakkeiden kutukukseen.

"Toisaalta tuotteemme sopii hyvin optisella OCR-lukulaitteella luettavaan luotokorttikuittiin."

Martti Mennan mukaan jäljentävän paperin kokonauskysyntä kasvaa edelleen mm. kaupan ja kuljetuksien jatkuvan kasvun vuoksi. "Fyysisen kuljetuksen yhy-

teydessä kuittia on vaikea korvata, vaikka esimerkiksi rahansiirto käykin jo kuitittuna", sanoo Menna ja huomauttaa Kymin juuri toimitaneen saksalaiselle kirjapainolle runsaasti Self Copy rahtikirjojen painamista varten. Rahtikirjat tulevat Saksan Liittotasavallan rautateiden käyttöön.

Monissa, mm. itäblokin ja Lähi-Idän sekä Afrikan maissa vasta opetellaan jäljentävien paperin käyttöä. Tämä antaa uskoa kysynnän kasvuun. Toisaalta yhtiön itse kehittämän KMC (Kymmene Multi Carbonless)-paperin liittäminen Self Copyyn antaa mahdollisuuden täysin uusiin lomakesovelluksiin.

Menna muistuttaa, että Kymin hankkimat jalostusteollisuuden koneet ovat monipuolisia — niillä voidaan paperiin tehdä mm. esipainatus. Uusin tekniikka tekee siitä myös tehokkaan: tuotteilla on edellytyksiä menestyä hintakilpailussa.

Uuden koneen ja uuden hallin saaminen luo miellyttävän haasteen, johon halutaan panostaa. Se luo sekä intoa että uskottavuutta kaikkiin paperinjalosteita markkinoiviin henkilöihin. Jalostusteollisuus on valmentanut sekä convertalaisia että finnpapilaisia paperinjalosteiden myyntiin, myös oman myyntihenkilökunnan määrää nostetaan.

"Kehitys on alalla nopeaa. Siksi meidän pitää itse olla jatkuvasti varuillamme. Kauttamme myös paperitehdas saa loppukuluttajalta saakka tietoa paperinsa ominaisuuksista eri käyttökohteissa."

"Uusi tuotantolaitos otetaan selfcopyläisten piirissä innolla vastaan ja uskoen tulevaisuuteen", sanoo Martti Menna, joka viettää 50-vuotisjuhlaan 18. kesäkuuta.

Harrasteena VA-kuvaus

Joku harrastaa lenkkeilyä, toinen tennistä ja kolmas tykkää tehdä jotain muuta. Klooritehtaan varamestari Pekka Perätalo käyttää vapaa-aikansa varsin erikoisella tavalla, hän valokuvaa veden alla.

Valokuvauskärpänen puri miestä kymmenisen vuotta sitten, kun pelkkä sukeltaminen ja harppuunakalastus alkoi kyllästyttää.

"Silloin tuli mieleen, että jos rupeaisikin 'ampumaan' kaloja kameralla. 70-luvun puolivälissä välineet olivat kuitenkin alkeellisia ja kameroiden vedenpitävät kotelot täytyi tehdä itse. Välillä ne pitivätkin vettä ja toisinaan sitten taas ei", Pekka Perätalo muistelee.

Ensimmäisen vedenalaisen kuvauksen tarkoitetun kameran Sukelluseura Vesikot, jonka aktiivinen jäsen Pekka Perätalo on, hankki 70-luvun lopulla. Tällä vuosikymmenellä välineet ovat muuttuneet automaattisiksi ja kameran lisäksi veden alle on saatu myös tarkoitukseen soveltuvat salamalaitteet.

Entä miten VA-kuvaus harrastuksena eroaa tavallisesta valokuvauksesta?

Ensin on luonnollisesti opeteltava sukeltamaan ja oleskelemaan veden alla pitempään. Suurin ero varsinaisessa kuvaamisessa on Perätalon mukaan se, että kun esimerkiksi luontokuvaaja voi valitsemallaan paikalla odottaa otollista tilaisuutta tai valaistusta, sukeltaja voi viipyä veden alla vain rajoitetun ajan ja mitä syvemmälle mennään, sitä lyhyempi käytettävissä oleva aika on. Lisäksi valaistus on kannettava itse mukana, ja tilanne muutenkin improvisoitava.

Suurin osa Suomen vesissä otettavista kuvista laotetaan 0—5 metrin syvyydessä, koska tällä alueella on pääasiallisin kasvusto ja mm. kaislikon reunat, joissa voi halutessaan kytätä haukia ja ahvenia. Syvemmälle mentäessä kuvauskohteet

VA-kuvaaja täydessä varustuksessa.

rajoittuvat etupäässä hylkyihin.

Suomen vesistöt ovat Perätalon mielestä kuvaajan kannalta karut. Näihin aikoihin ei juuri kannata lähteä kuvaamaan, sillä järvet ovat muutaman viikon ajan jäiden lähdyksen jälkeen sameita sulamisvesien mukanaan tuoman humuksen takia. Kesällä vettä taas samentaa koivun yms. kasvien siitepöly.

Kuvaajan kannalta paras aikaa kestää syyskuun lopusta jäidenlähtöön asti. Tällöin vesi on kirkasta ja kuvaaminen helpompaa.

Verla on suosittu

Kuusankosken lähistöllä paras kuvauspaikka on Perätalon mielestä ehdotto-

masti Vennukanniemi Verlassa.

"Niemen alapuolelle on virta kovertanut 10—13 metriä syvään ja halkaisijaltaan parisataametrinen altaan, josta löytyy vähän kaikkea tukkilaisveneistä ja keittolevyistä sinkkiämpäriin. Kaiken taustana on vielä kirkas valkoinen hiekkapohja — fantastinen paikka sukeltaa."

Hän haluaa samaan hengenvetoon rauhoittaa paikallisen kalastuskunnan edustajia, jotka suhtautuvat sukeltajiin hyvin varauksellisesti. "Kukaan Vesikkoihin kuuluva ei kalasta harppuunalla eikä millään muullakaan välineellä Verlan kosken alapuolella olevalla rauhoitusalueella, ainoat 'aseemme' ovat kameroita."

Lähistön vesistä myös Vuohijärvi on kirkas. Sitten VA-kuvaajan onkin lähdet-

tävä ulos merelle, jos mieli kirkkaaseen veteen. Hyviä kuvauspaikkoja löytyy Perätalon mukaan esimerkiksi Tiiskerin korkeudelta, noin 10 meripeninkulmaa Loviisasta etelään. Suomen parhaat kuvausvedet ovat kuitenkin Saaristomerellä.

Jännittävimmät kuvauskohteet täytyy hakea Suomen ulkopuolelta. Suosittu kohde ovat Norjan vuonot kirkkaine vesineen ja rikkaine eläimistöineen. Ensi kesänä sukelluseura aikoo järjestää parin viikon mittaisen fotosafarin Norjaan, Kirkenäsiin sekä Porsangenvuonoon. Norjan kanssa suosikkipaikoista kilpailevat Välimeri ja Punainen meri, joiden etuna on veden lämpimyyden. Kun Pohjois-Norjassa veden lämpötila on 4—6 astetta, pysyttelee se etelässä yli 20 asteessa.

Valon ja varjon leikki

Mikä saa sukeltajan kerta kerran jälkeen kameran kanssa veden alle, kun laitteiston kuljettamiseen kuvauspaikalle tuhrautuu yleensä koko päivä ja varsinainen toiminta kestää korkeintaan puoli tuntia?

"Ruokahalu kasvaa syödessä. Kuvatessa tulee tunne, että aina pitää saada hieman parempia kuvia. Samalla haluan ikuistaa muille sen, mitä näen veden alla. Kuvaaminen on suurelta osin valon ja varjon leikkiä", Pekka Perätalo kertoo.

Miehelle on kertynyt jo tunnustusta kuvista. Viime vuotisessa Vuoden kuva-kisassa hän voitti ensimmäisen palkinnon diakuvasarjassa sekä toisen ja kolmannen palkinnon väripaperikuvasarjassa.

Teksti: Kimmo Rekimies
Kuva: Tuomo Pitkänen

Kymiläisille keilavoitto

Kymin ja Strömbergin välinen neljäs keilaottelu pelattiin 10.5. Kuusankoskella. Tasaisessa ottelussa Kymin oli 12 pistettä parempi tuloksen ollessa 11302—11290. Näin ollen voitot ovat nyt tasan 2—2.

Henkilökohtaisessa kilpailussa A—B luokassa korjasi Kymin kolme ensimmäistä sijaa Juhani Karvosen johdolla. Karvosen tulos kuuteen sarjaan 1220. Mika Oksanen hävisi vain yhdeksän pistettä. Jaakko Taskinen oli kolmas hänkin hyvällä tuloksella 1184. Miesten C—D luokassa isännöi Vaasan Seppo Lehmusvirpi. Sepon tulos 1148.

Naisten sarjaan osallistui vain strömbergiläisiä (14). Pitäjänmäen Terttu Moilanen ja Vaasan Hilikka Norrgård kävivät kovan kilpailun voitosta. Terttu oli

Strömbergiläiset heittivät lauantaina aamupäivällä Kuusankosken keilahallissa.

tällä kertaa 2 pistettä parempi. Tulos 981 pistettä.

Miesten parikilpailun voimakaksikko oli Kymin Urmas Laakso — Raimo Sipola tuloksella 2361. Naisten vastaavan kilpailun parhaan parin muodostivat Terttu Moilanen ja Kuusankoskella takavuotena SM-kultaa voittanut Iris Lohi Pitäjänmäeltä.

Strömbergiläisiä oli Kuusankoskella kaikkiaan 45. Kymiläisten keilaajien pallot olivat naftaliinissa, kos-

ka kotikenttäedusta huolimatta kilpailuun osallistui vain 16 urhoollista.

Tulokset:

Henkilökohtainen kilpailu

Miehet, A—B: 1. Juhani Karvonen 1220 Kymin, 2. Mika Oksanen 1211 Kymin ja 3. Jaakko Taskinen 1184 Kymin.

Miehet, C—D: 1. Seppo Lehmusvirpi 1148 Str—Vaasa, 2. Matti Herttua 1077 Str—Vaasa ja 3. Vilho Virtanen 1024 Str—Hki.

Naiset: 1. Terttu Moilanen 981 Str—Hki, 2. Hilikka Norrgård 979 Str—Vaasa ja 3. Iris Lohi 953 Str—Hki.

Parikilpailu:

Miehet: 1. Urmas Laakso ja Raimo Sipola 2362 Kymin, 2. Markku Ahonen ja Matti Herttua 2318 Str—Vaasa, 3. Mika Oksanen ja Pentti Sippu 2307 Kymin.

Naiset: 1. Iris Lohi ja Terttu Moilanen 2084 Str—Hki, 2. Terttu Nyqvist ja Orvokki Virtanen 2025 Str—Hki, 3. Mirjam Lehtonen ja Hilikka Norrgård 1971 Str—Vaasa.

Kymi-Strömberg 10-miesjoukkueet

Kymi: Juhani Karvonen 1220, Mika Oksanen 1211, Jaakko Taskinen 1184, Raimo Sipola 1160, Urmas Laakso 1141, Pentti Sippu 1096, Anssi Pävisalo 1092, Risto Ukkola 1067, Heikki Jokinen 1066, Esko Eskelinen 1065. Yht. 11302.

Strömberg: Markku Ahonen 1151, Seppo Lehmusvirpi 1148, Kyösti Nykänen 1145, Timo Pernaa 1142, Markku Tiitinen 1130, Heikki Ranta 1125, Heikki Ojakoski 1120, Osmo Tondi 1117, Viljo Tiitinen 1112, Erkki Rantamäki 1100. Yht. 11290.

Henkilö- uutiset

Jukka
Sälevara

Urpo
Huuskonen

Markku
Keisala

Tuomo
Nurmi

Kymi-ryhmä

Talous

Ekonomi **Jukka Sälevara**, 52, on 1.6. alkaen nimitetty liikevaihtoveroasiainhoitajaksi talousosastolle. Hän toimi aiemmin Rautasavon Auto Oy:n hallintojohtajana Kuopiossa.

Merkonomi **Irma Korjus** on 2.5. siirtynyt eläkeosastolle eläkeasiain toimihenkilöksi. Hän toimi aiemmin Hallan Tehtaan Sairauskasvan hoitajana.

Kemian teollisuus

Laskentapäällikkö **Rainer Renvall**, 43, on 1.5. siirtynyt Kymi-ryhmän talousosastolta kemian teollisuuden laskentapäälliköksi.

Kirjanpitäjä **Aili Sihvola** on 1.5. siirtynyt talousosastolta kirjanpitäjäksi kemian teollisuuteen.

Kaukas-Voikkaa -ryhmä

Käyttöinsinööriksi **Voikkaan puuhiomolle** on 1.5. nimitetty ins. **Urpo Huuskonen**, 27.

Talous- ja rahoitushallinto

Laskentasuunnittelun päällikkö, hum. kand. **Markku Keisala**, 38, sekä laskentasuunnittelija, taloustiet. maist. **Tuomo Nurmi**, 37, ovat 1.5. siirtyneet Kymi-ryhmän talousosastolta metsäteollisuuden taloussuunnitteluun. Keisala raportoi metsäteollisuuden taloussuunnittelun päälliköille, taloustiet. maist. **Jyrki Aholalle**.

Sekä Keisalan että Nurmen toimipaikat ovat Kuusankoskella.

Riikka opastaa tehdasmuseossa

Verlan vanha tehdasmuseo on jälleen kesän ajan auki vierailijoille.

Tänä kesänä museossa opastaa tasatunnein kuusankoskelainen **Riikka Koskipuro**. Riikka kertoo alueen ja tehtaan historiasta, näyttää filmin Verlan käsipahvinteosta ja kierrättää vieraita tehdasmuseossa.

Työtään Riikka pitää mielenkiintoisena ja haastavana. Haasteellisuus piilee siinä, ettei Riikka sanojensa mukaan ole totunut esiintymään. Helsingin yliopistossa ranskaa ja englantia opiskeleva 24-vuotias tyttö valittiin kesäoppaaksi erinomaisen kielitaidon perusteella.

Vapaa-aikanaan Riikka laulaa Kuusankosken kirkon nuorisokuorossa. Muiksi harrastuksikseen hän ilmoittaa pianonsoiton, len-

Verlan vaiheista saa opastusta ranskaksikin.

keilyn, aerobicin ja tenniksen.

"Täällä on nyt aika hiljaista", kertoo Riikka. Vilkkain aika toukokuussa ajoittuu kuun lopuksi, jolloin Verlaan tulee koululaisia luokkaretkelle. Myös eläkeläisiä ja yhtiöläisiä käy, yh-

tiöltäkin tulee tilauksia aika usein.

Kesäksi museoon odotetaan 10 000 kävijää. Riikka arvelee kuitenkin, että säteilyn pelko saattaa vaikuttaa amerikkalaisten kävijöiden määrään. Tungoksen satuessa saa toki lisäapua.

Työ vaikuttaakin olevan yhdelle hengelle melko raskasta. "Joskus ei ehdi syömäänkään ja se on harmi, kun on niin hyvät ruuat."

Riikka kertoo tähänastisten vierailijoiden olleen hyvin innostuneita. He kyselevät kaikenlaista koneiden toiminnasta aina työläisten oloihin ja senaikaisen työn luonteeseen.

Verlan tehdasmuseota kesäopas luonnehtii ainutlaatuisiksi paikaksi ja hän on iloinen siitä, että vanha tehdas on säilytetty. "Hieno, viimeistelty rakennuskokonaisuus", kehaisee Riikka.

Järjestöt

Kuusankosken sähkömiehet os. 74

Tupaantuliaiset kesämökillä Lappalalla eläkeläisille, jäsenille ja heidän perheilleen sunnuntaina, 15. kesäkuuta.

Kahvitarjoilu klo 12.00—14.00. Tervetuloa tutustumaan!

Toimikunta

Paperiliiton Voikkaan os. 36

Niittylahteen lomailemaan ja saunomaan menivät jäsenperheet. Kesänviettopaikan hoitotoimikunnan puheenjohtajana toimii **Matti Mannari** osoite: Sillanojantie 16, Pilkanmaa, puh. 888 022.

Matti Koste, osoite: Uimarannantie 7, Pilkanmaa, puh. 880 896, ottaa vastaan majoitusvaraukset ja häneltä saa avaimet myöskin saunareissulle.

Eläkeläisten retki Niittylahteen tehdään tänä vuonna elokuussa, eli torstaina 21.8.1986.

Kouvolan Kirjapaino kesälomalla

Kouvolan Kirjapainon kesälomaseisokki on 14.7.—26.7.

Lattioiden liukkaus ja kanaalien kannet tapaturmariskeinä

Vuosi 1985 oli metsäteollisuudessa valtakunnallinen "Järjestys- ja siisteys"-kampanjavuosi. Tällöin myös Kymi-Strömbergin Kuusankosken työpaikoilla pyrittiin kiinnittämään huomiota järjestyksen ja siisteyden merkitykseen niin tapaturmien torjumiseksi kuin häiriötönnä tuotannon toteuttamiseksi. Voidaan kiistatonta osoittaa, että työpaikka, joka on kunnossa myös järjestyksen ja siisteyden kannalta, on muiltakin osin tuottavin ja toiminnoiltaan hallinnassa ja siten kustannuksiltaan edullisin.

Työtä kampanjameiessä on meillä syytä jatkaa tältä-

kin osin, sillä mm. viikon aikana on yksi henkilö saanut käteensä kipsin liukastuttuaan huonosti hoidetulla lattialla. Toinen henkilö on parhaillaan sairaalahoitossa, kun lattiakanaalin huonokuntoinen puosa petti kuljetusvaunun pyörän alla ja kuljetettava n. 1,5 tonnin taakka putosi jalkapöydän päälle.

"Järjestys ja siisteys sekä kanaalikansi -projekti on edelleenkin perusteltua toteuttaa osastokohtaisesti", painottaa johtava työsuojelupäällikkö **Teuvo Karhu** asiasta myös kustannusriskimielessä huolestuneena.

Kuusaalaisille

Toimela ja kutomot

Toimela ja yhtiön kutomot Kuusaalla ja Voikkaalla pidetään suljettuina 1.7.—31.7.

Naisten kerhotoiminta

Akanat tekevät kesäretken 14.—15.6. Porvooseen ja Haikkoon.

Kakkoset tekevät kesäretken 13.—15.6. Uumajaan.

Vilhelmiinat tekevät kesäretken 4.—6.7. Pieksämäelle.

Kiitokset

Kiitän kaikkia minua muistaneita lähtiessäni vapaalle.

Otto Änäkäinen

Pimut, pojat ja pomot. Meil alko lokosat olot!

Kiitoksin
Sauli ja Veli

Parhaat kiitokset muistamisesta merkkipäivänäni.

Tapani Heikkilä

Parhaat kiitokset kaikille minua muistaneille.

Esko Sismäläinen

Parhaimmat kiitokseni merkkipäivääni muistaneille.

Markku Anttila

Onnellinen se, jolla on aikaa elää. Lämpöiset kiitokset minua muistaneille jäädessäni vapaalle.

Veikko Rakkola

Parhaimmat kiitokseni työnjohdolle ja työtovereille muistamisesta.

Alpo Korja

Lämmin kiitos Kymen paperitehtaan välle muistamisesta.

Tuure Koskelo

Merkkipäiviä

Ossi Ahonen

Käytöntarkkailija **Ossi Ahonen** Kymen paperitehtaan käyttölaboratoriosta täytti 50 vuotta 26.5. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

Yhtiön palvelukseen Kymen paperitehtaalta Ahonen tuli ammattikoululaisena vuonna 1952. Erilaisten tehtävien ja armeijan jälkeen hän siirtyi hoitamaan pulperimiehen ja liimankeittäjän tehtäviä vuonna 1958.

Käytöntarkkailijaksi hänet nimitettiin vuonna 1959.

Vapaa-aikanaan Ossi Ahonen mielellään askartelee.

Kirvesmies **Lauri Jurvanen** Kymen rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 12.6. Hän on syntynyt Impilahdella.

Pituusleikkurinhoitaja **Eino Kinnunen** Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 19.6.

Huoltomies **Toivo Konga** Kuusanniemen sellutehtaalta täyttää 50 vuotta 18.6. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

Toivo Konga tuli Kymen palvelukseen puutarhatyöläiseksi maatalousosastolle vuonna 1953. Vaihdamieheksi rautatieosastolle hän siirtyi vuonna 1955. Kymen sellutehtaalta hän työskenteli yhtäjaksoisesti vuosina 1964—77 toimittuaan sitä ennen erilaisissa tehtävissä. Vuonna 1977 Toivo Konga tuli Kuusanniemen selluteh-

taalle kuivauskonemieheksi. Nykyisessä toimeissaan hän on ollut vuodesta 1984.

Martti Menna

Markkinointipäällikkö **Martti Menna** jalostusteollisuudesta täyttää 50 vuotta 18.6. Hän on syntynyt Kuolemajärvellä.

Yhtiön palvelukseen Martti Menna tuli myyntisihteeriksi Self Copy-myyntiin vuonna 1972. Vuosina 1973—85 hän toimi Self Copy-myyntin tuotepäällikkönä. Kymi-ryhmän jalostusteollisuuden markkinointipäälliköksi hänet nimitettiin vuonna 1986.

Vapaa-aikanaan Menna osallistuu Lions-toimintaan. Mieluisia harrastuksia ovat valokuvaus, keilailu ja ulkoilu.

Eläkepäiville

Kesäkiat Kuusankoskella

Kymi-ryhmän kesäkiat järjestetään Kuusankoskella 6.9.86. Ohjelmassa miesten ja naisten lentopallo, miesten kyykkä, suunnistus, pienoispuistolit ja kuntokisa (uinti, pyöräily ja maastajuoksu).

Tarkempi ohjelma ja ilmoittautumisista lehden seuraavassa numerossa.

Verla

Tiedustele vapaita lomaaikojä ja -paikkoja Verlasta, puh. 2294.

Hienopaperiyksikkö
Varaemäntä **Elsa Immonen** (23 palvelusvuotta).

Materiaalihallinto
Automaalari **Kalevi Leppä** (34).

Tehdaspalvelu
Kirvesmies **Veli Pettinen** (36) ja korjausmestari **Antero Taskinen** (36).

UUTISKYMI

Kymi-Strömberg Oy:n Kymi-ryhmän julkaisu 46. vuosikerta

PÄÄTOIMITTAJA
Reijo Virta puh. 2168, (suora 951-402 168)

TOIMITUSSIHTEERI
Kimmo Rekimies puh. 2169, (suora 951-402 169)

KESÄTOIMITTAJA
Salla Leponiemi puh. 2171, (suora 951-402 171)

TOIMITUKSEN SIHTEERI
Irma Niemi puh. 2173, (suora 951-402 173)

VALOKUVAAJA
Tuomo Pitkänen puh. 951-45 068

KIRJAPAINO
Kouvolan Kirjapaino, Katajajarvuntie, 45720 Kuusankoski 2, Puh.vaihde 951-231 231

PAPERI:
Kymen paperitehtaan SC KymArt 100 g/m²

Lehden seuraava numero ilmestyy 18.6. Aineiston on oltava toimituksessa viimeistään 5.6. klo 16.30

TOIMITUS
Kymi-Strömberg Oy, Kymi-ryhmä, Tiedotusosasto, Niementie 13, 45700 Kuusankoski, Puh.vaihde 951-402 111, Teleks 52211 kymco sf, Telekopio 951-402 203

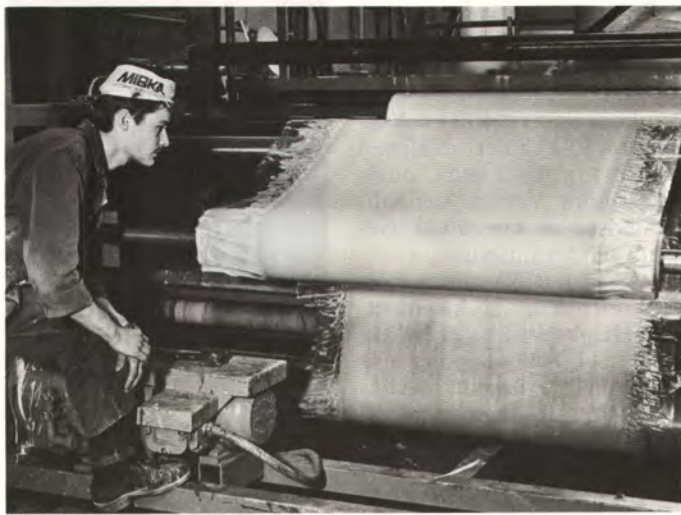
Jatkoa etusivulta.

Signaalilukulevyjä...

törmäävät ja jolla signaalilukuelektrodille törmäyksistä välittynyt tieto voidaan lukea. Signaalilukulevyihin odotetaan kerääntyvän uutta merkittävää tietoa maailmankaikkeuden rakenteesta.

Levyt muistuttavat rakenteeltaan perinteistä piirilevylaminaattia, mutta CERNin vaatimukset kyetään täyttämään polyesteriperusteisella SMC:llä ydinmateriaalin osalta. Suurimman ongelman aiheuttaa levyjen varsin suuri koko, keskimäärin noin 4 neliometriä. Pulmat ovat sekä teknisiä että käytännöllisiä: tavoitteena ovat täysin virheettömät levyt.

Kemian teollisuuden muovituoteosasto on lähtenyt mukaan hankkeeseen. Kos-

Kahdesta rowing-kudelmasta ja täyteainepitoisesta polyesteripastasta koostuva matto rullautumassa SMC-koneen vetopäähän. Maton paino on 950 g/m². Valvomassa muovityöntekijä Markku Tauru.

ka levyissä voidaan käyttää hyväksi yhtiön SMC-tuotelinjaa ja hyödyntää osastolla olevaa tietotaitoa eri materiaalien yhteenliittämisestä. Osaston merkittävin kaupallinen tuotehan on vanerin pinnoittamisessa käytetty erikois-SMC.

Päätös osallistua signaalilukuelektrodeja koskevaan tarjouskilpailuun ei ollut pelkästään olemassaolevaan teknologiaan perustuva. Muovituoteosastolla nähdään, että CERNille toimitettavien tyyppisillä levyillä on käyttökohteita myös hiukkaskiihdyttimen ulkopuolella. Tällöin tulevat lähinnä kysymykseen lääketieteellisen tutkimuksen tarvitsemat laitteistot ja erilaiset antis-taattiset sovellutukset.

Katso pintaa syvemmälle

Uiminen ja sukeltelu kuuluvat suomalaisen kesäviittoon. Pulahtaminen vilvoittavaan veteen on kesän suurimpia riemuja.

Sukeltamisessa piilee kuitenkin vaara, josta on syytä jatkuvasti varoittaa.

Sukeltaja voi törmätä pohjaan tai veden alla olevaan esteeseen, kiveen tai pohjavirran mukanaan tuomaan uppotukkiin. Tutkin ranta voi olla arvaamaton, veden pinta totuttua matalammalla.

Pohjaan tai esteeseen sukeltaminen aiheuttaa tavallisesti kaularangan murtuman ja selkäytimen vioittumisen. Seurauksena on vaikea ja pysyvä liikuntavamma. Tällainen ihminen käyttää liikkuaan pyörätuolia ja tarvitsee paljon toisten ihmisten apua jokapäiväisessä elämässään.

Suurin osa sukellusonnettomuuksissa vammautuneista on 15–25-vuotiaita miehiä.

Kesän uimakauden kynnyksellä Invalidiliitto lähettää tietoa sukeltamisen vaaroista maamme peruskoulujen yläasteille, lukioihin ja ammatillisiin oppilaitoksiin.

Katso pintaa syvemmälle ennen kuin sukellat.

Strömbergin uudessa kojetehtaassa työskentelee noin 600 henkilöä. Tehtaan liikevaihto on lähes 200 miljoonaa markkaa.

Strömbergin uusi kojetehdas vihittiin

Kauppa- ja teollisuusministeri Seppo Lindblom vihki toukokuun 19. päivänä Kymi-Strömberg Oy:n uuden kojetehtaan Vaasassa arvovaltaisen kutsuvierausjoukon läsnäollessa. Tehtaassa valmistetaan kytkinlaitteita, joita teollisuus- ja sähkölaitokset käyttävät sähköjen jakelussa ja erilaisten prosessien ohjauksessa.

Tehtaassa työskentelee noin 600 henkilöä. Liikevaihto on lähes 200 miljoonaa markkaa.

Strömbergin kytkinlaitteiden myynnin jatkuva kasvu niin kotimaan kuin ulkomaidenkin markkinoilla sekä vanhan tehtaan tilausta ovat perustaneet uuden tehtaan rakentamiselle. Suunnittelu, valmistus ja markkinointi saatiin nyt saman katon alle niiden

toimittua aikaisemmin eri rakennuksissa.

Tehtaan henkilömäärä on parina viime vuonna lisääntynyt noin sadalla hengellä huolimatta automaation lisääntymisestä.

Vientiin yli puolet tuotannosta

Strömbergin kytkinlaitetuotannosta menee yli puolet vientiin eri puolille maailmaa. Tärkeimmät vientialueet ovat Skandinaavia, Pohjois-Amerikka, Englanti, Keski-Eurooppa ja Kauko-Itä.

Strömbergin onnistumisesta on osoituksena se, että eräissä tuoteryhmissä on Strömbergin kytkinlaitteiden maailmanmarkkinaosuus yli 10 %. Vaasassa

valmistettuja kytkinlaitteita markkinoivat myös eräät monikansalliset yhtiöt omilla tuotenimillään.

Teollisuuspuiston uusiin tulokas

Vaasan tehtaiden rakentaminen aloitettiin vuonna 1940, jolloin Strömberg osti kaupungilta noin 70 hehtaarin tontin. Kaikkien tehtaiten yhteenlaskettu lattiapinta-ala on nyt noin 25 hehtaaria. Uuden kojetehtaan lattiapinta-ala on 2,6 hehtaaria ja tilavuus 208 500 m³. Rakennus maksoi 60 miljoonaa markkaa.

Strömbergin Vaasan tehtaiden henkilömäärä on noin 4 250 ja liikevaihto oli vuonna 1985 vähän yli miljardi markkaa.

ka korvaavat teräsvaijerista tehdyt nistoraksit.

Tilaisuuksien vetäjänä oli Veikko Tolvanen työsuojeluosastolta ja pääesitelmöitsijänä Harri Närvenen Lassila & Tikanoja Oy:n INKAN tehtaalta.

Vanha valkaisuimo räjäytettiin

Kymin vanhan sulfiittiselluloosatehtaan purkaminen on edennyt loppusuoralle. Toukokuun 20. päivänä räjäytettiin tyhjillään olleen tehtaan valkaisuimo. Lähi- viikkoina on tarkoitus purkaa vielä keittämö, joka on vanhan rakennuksen osista viimeinen.

Vanhan valkaisuimon pila-

reihin oli porattu noin 170 reikää räjähteitä ja sähköjohtoja varten. Rakennus kaatui noin kolmessa ja puolessa sekunnissa, kun sähköä johdettiin noin 50 kiloon pendexiä ja dynamiittia. Räjäytyksen aikana aluetta vartioitiin tarkasti.

Valkaisuimon räjäytti Kuusan Maansiirto Oy.

Jatkoa sivulta 3.

Apurahat monipuolisista...

det ajatukset ovat tervetulleita säätiön toimintaan. Kuitenkin myös jatkuvuus on tärkeää. "Jos hallintokunnat ja edustajisto muuttuvat radikaalisti, on varmasti seurauksena käyntihäiriöitä."

Manner huomauttaa, että säätiön edustajiston ja paikallisten hallintokuntien välinen vähäinen kommunikointi ei ole pahaksi. "Se kuuluu tähän järjestelmään: hallintokunnat päättävät apurahojen jakamisesta ja edustajisto valvoo niiden työtä ja antaa toiminnalle suuntaviivat."

Säätiössä tutkitaan parhaillaan tiedustustoiminnan tehostamista ja keskustellaan niin tiedotuksen teknisestä toteuttamisesta, laajuudesta kuin tehostakin. Tässä yhteydessä on otettu esiin mahdollisuus julkaista apurahan saajan ja käyttötarkoituksen lisäksi myös apurahan suuruus.

"En näe julkaisulle estettä. Sellainen on tapa monessa säätiössä tällä hetkellä. Mikään ei kuitenkaan pakota säätiötä julkaisemaan apurahasummia", sanoo oikeusneuvos Eero Manner.

Tietoiskuja nostovälineistä

Nostovälineistä ja niiden käytöstä järjestettiin toukokuussa viisi kahden tunnin pituista tietoiskua Voikkaan mestarikerholla.

Tietoiskut oli tarkoitettu kaikille tuotannossa ja kun-

nossapidossa työskenteleville, jotka joutuvat suorittamaan nostoja nosturilla tai kiinnittämään taakkoja. Kursilaisia opetettiin käsittelemään nostoväitä ja uudenlaisia polyesteristä valmistettuja päällysterakseja, jot-